

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdaje 12.—
Za pol leta, četiri leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

EDINOST

(Večerno izdaje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila. (Novejše vesti.)

Gradec 15. V deželnem zboru je poslanec Ornig utemeljil predlog, naj deželni odbor izposluje od vlade, da se motenje trgovine v obmejnem prometu med Štajersko in Ogersko, provzročeno z izvedbo člena XVII. ogerskega zakonika glede užitinskega davka na sladkor in pivo, odpravi čim prej. Govornik je sprožil misel, naj bi se uvedla carina na ogerske pridelke.

Poslanec Dečko je predlagal, naj se št. Juriju ob. juž. žel. ustanovi meščanska šola s slovenskim poučnim jezikom.

Budimpešta 15. (Zbornica poslancev). Finančni minister Lukaes je naglašal glede borznega davka, s kako velikimi težavami se je morala doslej boriti ta reforma. Naznanil je, da se v kratkem predloži dotični zakon. Na predlog ministerskega predsednika pl. Szella bo v torek volitev komisije za revizijo hišnega reda, sestavljene iz 21 členov.

Budejceve 15. Štrajk zidarjev nadaljuje. Še ono malo, kar jih je prišlo na delo, so morali poslati domov, in sicer prav zato, ker jih je bilo premalo. Delavci so zahtevali na svojem shodu moralne in materialne pomoči od strani obč. oblasti.

London 15. Kakor poroča »Daily Telegraph« iz Washingtona, je izjavil admiral Kautz v nekem poročilu, da sta angleški in ameriški konzul sprva pritrdila nemškemu konzulu, da se naj podpira zahteva Mataafa. Ko pa je došel Kautz v Apijo, sta rekla oba, da se nočeta držati dane besede, katero sta bila prisiljena dati.

Atene 15. Po vsem Peloponesu je bilo danes občutiti sunkov potresa. Po nekaterih krajih so se rušile hiše. Na srečo pa se od ljudi ni pogubil nikdo.

London 15. Kakor poroča »Reuterjeva« pisarna iz Washingtona, odpotujejo trije člani Samojske komisije brezdomno dne 25. t. m. Anglija je odobrila, da sme komisija sklepati o vseh odredbah, ki so potrebne za vzdrževanje provizoričnega reda. Komisarji naznanijo nedvisno eden od drugega svoje nazore dotičnim svojim vladam. Dotične vlasti bodo potem razprajale o končni uravnavi razmer na Samoa. Komisarji ne smejo spremeniti prejšnje pogodbe, vendar pa se oni predlogi, ki se predlože jednoglasno, končno vsprejmejo najbrže.

Nahod 15. Tu vlada sedaj popoln mir. Število onih, ki so zaprti radi plenjenja, znaša 103. V Hronovu je 1700 štrajkujočih.

„Večni mir“

O čemer so nekaj sanjarili »utopisti«, o tem se razpravlja dandanes resno po časopisih; v kratkem pride ta predmet celó ob zeleni mizi v Haagu na vrsto diplomatskih razgovorov. Če Slovenci govorijo o tem velikem in važnem svetovnem vprašanju, Slovenci, ki ne razpolaga ni z oklopniciami ni s topovi, vzrok temu je njegovo položanje, toli tužno v humanitnem, občečlovečanskem oziru. To položanje njegovo ga sili, da pomišlja tudi on o »miru in vojni«. Zdi se celó, da utegne spoznanje tega velicega vprašanja uplivati tudi na slovensko politiko in slovensko praktično postopanje.

Miroljubnost kakor načelo ima gotovo svoje meje; bodi-si človek še tako krotek, včasih mora

mu kri vzkipeči. Saj je dolžan — ne samo opravičen — hraniti in braniti svoje bitje, svojo osebnost in svojo svobodnost, ki je vedno v nevarnosti. Ta bramba pa mu je zakon, usiljen mu in naložen od prirode. »Do tod, a ne dalje!« tako mu vele-vata um in sree.

Odtod pak izvirata od samega sebe svaja in borba. Že stari Empedoklej, imeniten zdravnik in modrijan, je dejal: »Borba je mati vseh stvari!« Borba za pravično stvar nikakor ni nezdrava; samo da je stvar jasna, dokazljivo resnična in prava. (Če je v naših socijalnih slovenskih borbah res taka, naj prosodijo pametnejši; izkustva je še premalo, da bi se to dalo trditi z gotovostjo. Sicer pa o tem samo mimogredé.)

Borba prav lahko vodi do vojne, do krvo-prelivanja. To je prirodna posledica svaje. Zato pa tudi »večni mir« ni možen, vsaj na dogledne čase ne; on je velika iluzija, utopija, kakor se je sploh trdilo. S tem prepričanjem pojdejo diplomatije na bodoče posvetovanje; menda ni jednega, ki bi veroval v popolno preprečenje vojen. A drugo je olajševanje velikih nesreč, kakoršnjih prinašajo vojne, in tu so rodovitna tla diplomatskim posvetovanjem.

Le vzemimo zadnjo vojno: turško-grško! Vsa diplomacija vse Evrope ni mogla preprečiti te vojne. Zato more biti jedino vprašanje: kako se dajo vojne zaježevati, da se zmanjšujejo škode, ki jih delajo one?!

Večni mir bi bil možen samo tedaj, ko bi človeška n. r. v ne bila tako divja kakor je. Strast človeška je nebrzdana; nagoni človeške čudi so podobni hudournikom, ki preplavljajo vse bregove in meje. Večni mir mej državami in narodi je popolnoma nemožen, dokler se ne povzdigne ljudska izobrazba. Živinski čuti danes prevladujejo povsod; človek še nikakor ni sprevidel, kaj mu je človek, kolike vrednosti je prijateljstvo mej narodi, kolika je hasen sloge in mejnarodnih zvez, a koliko britkosti in pogube dela ljudska mržnja! Predno človeštvo sprevidi korist mejebojnega prijateljstva, »večni mir« ostane lepa sanja, tolažilna samo temu, ki gleda v daljno bodočnost; kajti enkrat mora klanja biti konec, po zakonu prirode, ker se človek naveliča.

In baš v tem oziru ima novinarstvo prvo in največjo krivdo. Jedna vrsta žurnalistike — tako zvana »židovska« posebnost — ne zna druge svrhe svojega bitja, nego da hujška ljudstva mej seboj. Dokler ljudstva ne sprevidijo, da so ona po takih novinah najbolj oškodovana, dokler posamniki ne umejo, da so oni igrača in žrtva žurnalističke hudomušnosti, ne pojde na bolje. Zato »večni mir« mej državami in narodi dotlej ni možen, zato tudi vojne ne morejo prenehati.

Pa tudi iz drugih vzrokov to ni možno. Mej narodi in državami bode samo tedaj mir, kadar mej njih močmi zavlada zdravo in stalno ravnotežje. Kadar zatirane države zadobe po združenju jednako moč, kakor jo imajo sedaj vladajoče, tedaj nastopi doba miru. Kaj so danes narodi, rečimo ljudstva? — Igrača diplomatov. — Kje je danes prevlada pravice, človečanstva? — Na strani močnejših, požrešnejših. — Kdo se danes upa zastopati pravico? — Kdor ima največ sredstev vojaških. — Dokler bo pravica reva, bode mir prosjačil, dotle bodo sponke glodale gležnje človeštva.

Po pravici se trdi: »Bolje zdrava vojna, nego trhlji mir«. Gotovo! Trhlji mir samo previdno pokriva divje vzbruhe vojne. Trhlji pa je mir, ako se z njim človeštvo z denarjem in svobodo odkupuje od nasledkov hudih vojen. S takim mirom se daje samo potuha zakritim vojnem, z njimi se samo notranja bolezen narodov zakriva, da pozneje tem huje razsaja. S trhljim mirom se samo nagrajuje tleče moralno zlo: tiranstvo in samovladarstvo sebičnih držav. Ali ne vidimo tega dan na dan?

Med vojnami je velika razlika: namreč mej opravičenimi in neopravičenimi. Neopravičene so vse vojne, ki tlačijo slabejše, ki izsesavajo bližnje, ki jemljejo sosedom ali nesosedom pravice in svobodo. Opravičene so vse vojne, po katerih se brani napadane nasilnika, ali po katerih narodi vstajajo, da si pribore svobodo in življenje. Včasih ni drugega sredstva nego vojna, da se človeštvo otrese neznosnih položajev, žulečih spon. Ali nismo v novejšem času doživeli dovolj takih vojen? — Da so take vojne opravičene, tako sodita glasilca dveh nasprotnih si taborov: pravnikar Francoz Beaussiere in Nemec Rudolf plem. Ihering. Ko bi ne bilo takih vojen, svet bi še tičal v temi suženjstva in nečloveštva. Tlačeno človeštvo se ne osvoboda samo mirnim potem izobrazbe; treba včasih pritiska na nasilstva, ki zaprečujejo razvoj človečnosti.

Za tega radi pa mirovni shodi in razsodišča nikakor niso nepotrebna ampak so celó potrebna in nujna. Koliko so že pripomogla do osvobojenja tlačanih narodov, videl je naš, h koncu nagibajoči se vek. Vendar se mi njih programi zde preozki: ne le odpravljanje vojen in ustanovljanje »večnega miru«, temveč tudi vprašanje razbremenjenja nedolžno tlačanih narodov naj bi sprejemalo na dnevni njih red, kajti ne vojna kakor vojna je na sebi pregrešna, nego zloraba vojskarskih sil. Odpravile naj bi se vsakršne vojne, katerih očitni nameni so silovite pridobitve tujih dežel in posestev in pa ohlajanje jezice od strani močnejših nasproti onim, ki se branijo, tako zvane objestne vojne. Vrh tega naj se, kakor sem omenil, tudi tožbe pritiskanih narodov in držav devajo na program takih shodov. Treba je, nujno treba razsodniškega tribunala svetovnega.

Očitno se mi bode, da lovim »utopije«. Da! dokler so narodi in narodiči, ki nosijo težke žulje vsake vrste, nezavedne ovčice, ni upanja, da bi se zboljšale njih razmere. A dajte, da se ljudstva enkrat zavedo! Koliko tega je bilo v prošlem veku še »utopično«, a je danes aktualno! Treba je samo popolne zavednosti, in svet zadobi s kratka drugo lice. Tirjati in trkati je treba neprestano; snovati trdne zveze vseh podjarmljencev, in diplomatije, ki slišijo »travo rasti, ne bodo mogli preslišati krepkih glasov za pravico svojo upijajočih in zedinjenih! Tudi Slovencem prisijejo polagoma boljši časi, a ne brez dela in napora, temveč po celokupnem, krepkem nastopanju. Vsi narodi, ki so delavni in žilavi, imajo svoje pravo do življenja, še več: do blagostanja, do svobode. Razumevati svoj čas in svoje razmere, to je prvo; po tem razumu delovati, je drugo; resen trud nikakor ni zastoj. V to naj ima trdno vero, komur je mar do obziranja, do ohrambe, do srečnejše bodočnosti! Proč s filisterskim samorazcepljevanjem in zakotnim koristolovljenjem! Vsi na skupno, občečlovečansko delo! —

A d r i a t i c u s.

Javni shod

pol. druš. »Edinost« v Koštaboni na Pomjansčini
dne 9. aprila 1899.

(Dalje.)

Na to je predsednik in deželni poslanec Mandić spregovoril nekoliko o razmerah in dogodkih v deželnem zboru. Pripovedoval je že znanih in na tem mestu že mnogo razpravljenih stvari. Povedal je ljudem, kako večina v deželnem zboru brutalno zameče vse predloge manjšine, kako da se manjšina vendar ne da oplašiti, marveč vestno vrši svojo dolžnost v borbi za pravice našega jezika v cerkvi, v uradu in v šoli; koliko tisočev naših otrok da je po Istri, ki nimajo nikakega šolskega pouka, kako nima ljudstvo nič čest, ni vodnjakov itd. itd. Posebno je opisoval borbo hrvatskih in slovenskih poslancev proti uvedanju šolskih taks. Slednjič je pozival volilce, naj ostanejo zvesti svojim poslanecem, ki store, kar je v njih moči, za to ubogo ljudstvo. (Živahno odobravanje, posebno glasno pa so vsklikali poslušalci, ko je govornik slikal borbo radi šolskih taks.)

Naslednji govornik je bil župnik Šašel, ki je začel z nastopno priliko: Ko je Bog ustvaril svet, prišel je k njemu gosposki oblečen človek, ki je prosil: Daj mi vsega, kar je dobro in lepo! Potem je prišel kmet in je prosil istotako: Daj mi vsega, kar je dobro in lepo. Bog pa je rekel kmetu: Tega ti ne morem dati, ker to je že vzela gospod! Na to je vskliknil kmet: Bog pomagaj!

In tako je ostalo: kmet je trpin, on si mora v potu svojega obraza služiti svoj kruh. In kako je še-le v tej Istri, kjer vas trdnosrečna signoria tišči v svojih pesteh. Dokler ste bili še na boljem, dokler je bilo še kaj blagostanja, takrat so vam pač še dajali ta gospoda. Toda vedno previdno, zelo previdno: le toliko časa, dokler se jim ni zdelo, da je dovolj za — boben. Koliko vas so jih že spravili na kant! Kakor pajek muho so vas zapletali v svoje mreže tako dolgo, da ni bilo več rešitve. Delali so z vami tako, ker nimajo srea! Nedavno je nekdo iskal v Kopru 20 gld. na posodo. Nekdaj so mu pač dajali, kolikor je hotel, ali sedaj, ko je v resnični bedi in potrebi, sedaj so ga pošiljali od praga do praga. Sedaj je revež, in ker je siromak, mu ne dajejo več. Govornik je pojasnjeval, kako da celo siromašne udove ne dobivajo ničesar iz bratovščin (konfratern), da si imajo pravico do podpore. Kje je tu sree?! Pred volitvami se vam pač sladkajo, takoj po volitvah pa vam kriče isti ljudje: Fora i ščavi! Oni nimajo srea, oni vas hočejo zlorabljeni le kakor orodje: kadar vas ne rabijo več, vas mečejo proč. Brat čuti za brata, sosed za sosed — ali oni ne čutijo z vami, oni so vas pripravili do kraj propada, ker nimajo srea do vas. A gospodariti vam vendar hočejo še vedno. Ugonobili so vas res, toda jednega ne pustite si vzeti — svojega moštva! Kdor je mož, kdor je poštenjak ne prodaja svojega moštva. Ne verujte onim, ki so zatajili vas. Še celo eigan se spominja kraja, kjer se je rodil in matere, ki ga je rodila. In vi da bi se ne spominjali svojega rojstva, matere, iz katere smo izšli mi vsi?! (Glasno odobravanje.) Najbolj zaničevanja vredno bitje je oni, ki zaničuje samega sebe. (Viharno pritrdjevanje.)

Za tem je dr. Rybář podal še en izgled, kako lokavo postopajo laška gospoda z našim ljudstvom. Pred dvema leti je začel voziti med Koprom in Trstom nov parnik »San Nazario C.« Naše ljudstvo je začelo večinoma posluževati se tega parnika, zlasti zato, ker so na koperskem parniku navadno žaljivo postopali z našim ljudstvom. To je osupnilo kopersko gospodo. Da bi zopet privabili naše ljudstvo na svoj parnik, pozvali so k sebi petorico naših mož. Le-te so prosili, naj zapuste novi parnik in naj se povrnejo k staremu, češ: ako storite vi tako, sledili bodo tudi drugi vašemu izgledu. V plačilo so obljubili tej petorici 1000 gld. To niso čakole, to so dejstva, kajti napravil in podpisal se je kontrakt, vse je črno na belem. Vsaki bi imel torej dobiti po 200 gl. Podpisala sta tudi dva doktorja. Ko je bila stvar tako trdno pribita, so oni možje seveda storili, v kar so se obvezali. In res, gospoda so kmalu dosegli svoj namen: novi parnik je izginil kmalu, ker so ga zapustili naši ljudje. Sedaj bi bila seveda vrsta na koperski gospodi, da bi storili svojo dolžnost z onim tisočakom. Naši možje so tudi zahtevali

najodločneje, ali še danes nimajo tega denarja. Tu imate torej kričoč izgled, koliko vere zaslužijo obljube laške gospode! Ako ne veljajo niti pisane pogodbe, podpisane celo od doktorjev, potem pa že lahko sodite, koliko so vredne njih obljube, ki jih dajejo o volitvah in le tako tja v en dan! Ta izgled vam priča, kako laška gospoda drže svoje besede! (Kliei ogorčenja.)

(Zvršetek pride.)

Politični pregled.

TRST, 17. aprila 1899.

Iz deželnih zborov. Deželni zbor tržaški je imel v soboto zvečer svojo III. javno sejo v zasedanju 1898—1899. Deželni glavar dr. Dompieri je opozoril poslance, da število zakonskih načrtov, ki se predlože deželnemu zboru, sicer ne bo veliko, vendar pa da se bo zbornici baviti z enim jako važnim načrtom in morda še z jednim drugim. Prvi da se tiče preosnove javnega dobrotnoststva, oziroma preuredbe oskrbovanja ubožcev, ki je važna in zajedno tudi zelo težka stroka javne uprave. Drugi načrt pa bi bil preosnova volilnega reda, ako se posreči deželnemu odboru dovršiti potrebno proučevanje, predno se zaključi zasedanje. Znano je, da se je načrt za volilno preosnovo vrnil deželnemu odboru z nalogom, naj proučuje istega vnovič in ga spremeni tako, da dobi cesarsko potrjenje. Ker pa deželni zbor ni dal odboru določenih navodil za spremembo načrta, deželni odbor ni mogel ustreči dobljenemu nalogu in da ne more doseči zaželjenega uspeha, ako ne opusti misli splošne preosnove in se zadovolji s parcialno, v kateri naj bi se, kolikor le možno, poštevale želje, izražene od raznih strani.

Načrta za radikalno preosnovo stavbenega zakona pa deželni odbor ne more predložiti, ker dotični specialni odsek ni dovršil svojih studij.

Potem je zbornica prešla na dnevni red.

Računi deželnega šolskega zaklada za leto 1898 in zemljiško-odveznega zaklada za 1897 sta se odobrila.

Izvolitev odvjetnika Emilija Nobile v deželno komisijo za osebno dohodarino in inž. Friderika Angelija njega namestnikom se je odobrila.

Posl. Piccoli je poročal o potrebi spremembe že potrjenega dež. zakona, s katerim so se uveli prispevki od dedščin za bolnišniške stroške občine. Sprememba bi se tikala načina iztirjevanja teh prispevkov, ki naj bi se poverilo državnim organom, ter določitve zamudnih obresti v slučajih, ko se prispevek ni plačal. Slične spremembe naj bi se izvele na zakonu za prispevke od dedščin v deželni šolski zalog, kateri zakon je deželni zbor vsprejel dne 3. januarja t. l., ki pa se še ni predložil v cesarsko potrjenje. Zbornica je pritrdila predlogom Piccolija.

S tem je bila seja zaključena.

Slovenskih poslancev ni bilo v sejo. Okolica tvori po priliki petino prebivalstva vse mestne občine in zastopnikom te petine je moralno onemogočeno, sodelovati v deželnem zboru in izvrševati svoj mandat.

V tem fakti je pač izrečena najkrajša, a vendar najostrejša obsodba naših razmer. Razmer, ki morajo v globino užaliti pravni čut slehernega človeka. Toda v tem deželnem zboru stoji stvar še huje: naših niso vrgli ven samo moralno, ampak pognal jih je ven tudi strah pred fizično silo. Nikar naj se ne izgovarja nikdo, da je vihar veljal le Nabergoju! Prazen, jalov izgovor že zato, ker tu gre za veliko načelo nedotakljivosti mandata vsacega posamičnega poslanca. Zadet Nabergoj, zadeta vsa slovenska manjšina, zadeti od iste zastopani volilci, zadeto načelo parlamentarizma sploh in užaljena javna vest. Tako stoji stvar; naravnost frivolno je torej, ako se hoče vzbujati domnevanje, kakor da gre tu le za kako osebo kaknega »oste de Prosecco!« Koga hočejo ponižati s takim žaljenjem? Morda Nabergoja?! Tako orožje priča pač le o dekadenci boritelja. Tu gre torej v prvi vrsti za načelo, da si ne tajimo, da imamo mi pred očmi tudi osebni moment. Saj ravno ozir na osebni moment pričajo najglasneje, da se je tu godilo resnično fizično nasilje. Gospod Nabergoj deluje že nad 30 let v parlamentarnem življenju, on je osivel v nastopanju v javnem življenju, nešteto bojev je že prebil v delu za pošteno stvar, po pošte-

nem delu si je pridobil splošno spoštovanje. Ali on je tudi človek, od katerega, kakor od vsakega drugega, božja narava zahteva neizogibni tribut: tudi na gospodu Nabergoju bremeni teža let in netrdnega zdravja! Ako se proti takemu možu vprisrčajo taki dogodki, kakršnji so bili oni v tisti glasoviti otvoritveni seji, ko se je po zbornici razlegalo huronsko kričanje, ko se letali — pljunki, ko so okvirji oken, vrženi z galerije dol, preobračali težke in masivne stelje, tedaj je to najhuje fizično nasilje, kakršnjemu se morajo k večjemu vpirati le energični, mladi in fizično utrjeni ljudje. Ali pa naj bi drugi slovenski poslanci ostali notri brez Nabergoja? Tega niso mogli že zato, ker je šlo za sveto načelo solidarnosti in parlamentarne pravice manjšine. Kar se je zgodilo sedaj Nabergoju, bi se drugikrat lahko dogodilo drugemu.

Ostajamo torej pri tem: slovenske poslance deželnega zbora tržaškega je iztisnilo moralno in fizično nasilje. Rudečica srama pa naj obliha one, ki so krivi na tem, bodisi direktno ali indirektno.

Prva seja deželnega zbora istrskega se je vršila brez posebnih hrupnih prigodkov. Ali oko onega, ki ume dobro opazovati dogodke in vedenje Italijanov, je videlo marsikaj, kar je v dokaz, da so se gospoda le nekoliko potuhnila in da je gospod vladni zastopnik, okrajni glavar Fabiani, tam, kjer je bil v Pulju. Značilno je na pr. to, da je cesarsko poslanico početkom — začel je seveda italijanski — čital na glas in razločno, potem pa je padal in padal z glasom tako, da potem, ko je počel čitati hrvatski, niso naši poslanci umeli niti besedice. Uprav divno je bilo tudi, ko je poslanec Bubba vprašal kaj nedolžno, kaj da je bilo to, kar je vladni zastopnik čital v hrvatskem jeziku? Še divneje pa, ko je ta poslednji »pojasnil« istotako nedolžno, da je bilo to toisto, kar je čital ravnokar italijanski. Posl. Bubba je bil seveda »zadovoljen« s tem »pojasnilom«. Dobro je poslanec Bubba uprizoril to — komedijco. Variatio delectat — to pot laški gospodje niso tulili, ampak so zbijali šale z našim jezikom.

Iz Gorice nimamo nikakih vesti o nadaljnjih nakanah naših poslancev. Nadejamo se pa, da se ne dajo ujeti po »prizadevanjih«, katere je obljubil gospod dež. glavar vitez Pajer. Le-temu naj le dajo prilike, da pokaže, da ne zna le kovati spletke, ampak jih tudi — pravično razreševati.

Reakcija proti propagandi »Proč od Rima!« postaja čim živahnejša. Odbor, ki se je zasnova za to akcijo, je izdal poseben proglas. Proglas pravi, kako se v »priateljskih« nam sosednjih deželah nabirajo tisoči in tisoči mark v podporo protestantom v Avstriji, da si le-teh ne napada nikdo. Tako se naše dežele prepljavljajo z raznimi protikatoliškimi spisi. Proglas pozivlje vernike na vršenje svoje dolžnosti, na delo. »Mi moramo moliti, posvetovati se, delati, organizovati se, združevati, boriti se in pripravljati biti tudi za žrtve.« Tako pozivlje ta proglas. Komite prosi vse zveste katolike za pomoč v akciji, ki se ima zasnovati. Sosebno treba tudi denarnih pripomočkov, da se bodo mogli izdajati spisi in prirejevati shodi v obrambo interesov svete vere in drage domovine. Proglas zaključuje: Vsi naj se udeležijo na tej obrambi, na tem svetem boju, ki se nam je usilil na toli nečuten način!

Vatikanski grogi in razmere v naših pokrajinah. »Jedinstvo« piše: »Občno je vprašanje, kaj so sklenili škofje na sestanku v Zadru. Teško da se izve kaj o tem, vsaj v prvi čas ne. Zvedeli smo le toliko, da je v obrano glagolice ustal samo jeden škof.«

Zazehlo nas je notri v dušo, ko sme prečitali so vest. A bôl naša je bila tem huja, ko smo te dni prečitali oni članek, ki ga je napisala dunajska »Neue Freie Presse« o pastirskem listu kardinala in knez nadškofa dra Grusehe na Dunaju proti propagandi, ki sta jo uvela Schönerer in Wolf proti katoliški cerkvi. Neverjetno smo zmajevali z glavo, ker se nam je zdelo naravnost nemogoče, da bi v Vatikanu res mogli biti tako slabo obveščeni o razmerah v teh naših pokrajinah, kakor trdi rečeni dunajski list v svojem omenjenem članku. Ali »Neue Freie Presse« zatrja, da jej je oni članek došel od avtoritativne cerkvene strani!! In piše mej drugim: »V Vatikanu vlada menenje, da je vedenje škofov v narodnostnem boju povsem pravilno. V Vatikanu se nagibljejo k temu, da bi res Nem-

cem prisodili krivdo na tem, da se je tako zelo poostiril narodni spor na Českem in v sosednjih krajih. Drugače sodijo pa o južnih delih monarhije. Rimska kurija se nikakor ne čuti — kakor se nam poroča — solidarno z savofilskim postopanjem škofov dalmatinskih. Tem škofom je nedavno temu došel od strani Vatikana ukaz, da jim ne pristojajo, da bi se svojimi simpatijami stali popolnoma na strani Slovanov in da bi s tem žalili narodni čut Italijanov, podrejenih njih pastirstvu. Marveč da bi bila njih naloga, da bi na objektivni način umevali svoj poklic in da bi bili jednako pravični Slovanom in Italijanom.

Tužna nam majka! Sama za-se se nam zdi sicer neverjetna toliko ona vest, ki jo je prineslo »Jedinstvo« o škofovski konferenci v Zadru, kolikor se nam zdi neverjetno to, kar piše »Neue Freie Presse« o sodbi vatikanskih krogov o — slavofilstvu naših škofov. Ali če spravimo obojno v kavzalno zvezo, skoro da ne moremo drugače, nego da verujemo v obojno. To, kar piše »Jedinstvo«, vzbuja v nas uverjenje, da je res ono, kar pripoveduje »Neue Freie Presse«; in to, kar pripoveduje »Neue Freie Presse«, nam istotako kaže v luči verjetnosti ono, kar zatrja »Jedinstvo«. A jedno in drugo je krivično — toliko odpor škofov dalmatinskih proti slovenskemu bogoslužju, kolikor menenje vatikanske o namišljeno neobjektivnem postopanju škofov na škodo Italijanov. Pa ne le krivično Slovanom, ampak tudi usodno za cerkev je jedno in drugo. Kdor pozna občutljivost zlasti v Dalmaciji v vsem, kar je v zvezi s tem vprašanjem, nam pritrdi, da je pričakovati hudih konfliktov, ako v Vatikanu res vlada tako — nepoznanje naših razmer, in ako se hoče nadaljevati v tej smeri!! Soditi je, da je nastopanje dalmatinskih škofov proti glagolici posledica krivim informacijam v Vatikanu. Tem večja bi pa bila dolžnost tem cerkvenim dostojanstvenikom, da bi — mesto da kar na kratko roko suspendirajo a divinis one duhovnike, ki branijo glagolico — rajše skrbeli za to, da dobe v Rimu boljše informacije. Po takih suspenzijah se le krši cerkveno pravo. Jutri hočemo prinesiti v prevodu znamenit članek, ki ga je priobčil »Obzor« o tem kršenju.

Domače vesti.

Brigantstvo. S Pomjansčine nam pišejo: Z največim veseljem smo pozdravili ukrep našega neumorno delavnega polit. društva »Edinost«, da po sijajnem shodu v Šmarju priredi jednak sestanek v Koštaboni. Tako je prav. Ljudstvo naj izve, kdo so bili do sedaj njega gospodarji, da se jih bo znalo čuvati odslej. Seveda se je branilo okrajno glavarstvo z vsemi štirimi, da bi skoraj morali misliti, da se gospod glavar boji zameriti privilegirancem. Tudi slednji so delali na vse pretege, da bi onemogočili shod. No — pravična stvar je zmagala. Shod je bil dovoljen. — Koperska gospoda je takoj obvestila svojega agitatorja v Krkaveih — (revež je pomilovanja vreden, ker so mu »šjori« že davno pobrali vse premoženje; niti hišice mu niso pustili; stanovanje ima le še po njih milosti, dokler se jim ne zameri) — torej koperska gospoda je dala komando temu možu, naj zbere okoli sebe »prodanih duš«, da žnjimi v Koštaboni, v slučaju slovenskega shoda nastopi demonstrativno. V soboto zvečer je prišla parola iz Kopra: »Jutri v Koštabono! Nastopite pogumno z našo kozo!« — Mož, ponižno pokoren je vso noč lovil katinov. Zjutraj je razobesil »kozo« (prišla je ta revica — zastava s kozo — pred kakimi šestimi leti iz Poreča, ko so v Krkaveih ustanovili podružnico za Lege, žal le, da je v Krkaveih malo dobrega »provala«) razobesil je »kozo« na svoji — pardon, na hiši koperskega »kompareta«, da bi zvalil k sebi »kar leze in kar gre«. A lov se je slabo obnesel. Večina treznih in pametnih Krkavčanov se je že davno obrnila z gnusom od koperskih paš. Le — »prodano meso« — neki starina 60 let, par Furlanov in kopica nezrelih mladičev je šla za kozo v Koštabono, priseč »šjorom« udanost in zvestobo. — Naši možje so se udeležili slovenskega shoda v precejšnjem številu. Da, blagoslovljali smo one trenotke, ko so nam iskreni in požrtvovalni rodoljubi iz Trsta, roko v roki z odličnimi duhovniki Pomjansčine, odkrivali rak-rano, ki razjeda naše obisti — servilnost napram lahonski kliki. Z vso pravico nas pitajo z

»ščavi«; saj jim hlapčujemo po njih volji, da nas odirajo prav po židovsko, da nam ne privoščajo slovenskih šol, kjer bi se izobraževala naša deca, nam ne popravljajo mostov, ne gradijo cest in toli potrebnih vodnjakov, kar so nam sicer obetali že šestokrat... »Ščavo« molči in trpi! — Strezimo se! Samostojnost bodi odslej naš ideal, za njo delajmo, če ne — gorje nam! Na prihodnjih občinskih volitvah pokažimo, da je odzvonilo »šjorom«, da nismo več »ščavi«, temveč svobodni Slovenci, ki znamo gospodariti sami in v svojo korist!

Take in enake besede, govorne iz dna srea vsem volileem, so našle krepak odmev v vseh poslušalcih. Ostanimo zvesti svojim sklepom!

Polni najlepših nad smo se vračali proti domu. Hvalili smo Boga, da se je zborovanje tako izborno vršilo in v najlepšem redu. Nasprotniki so nas na povratku pozdravili z »viva l' Istria!«, hujega ni bilo. Ali ne hvali dneva pred nočjo! Dokler nas je bila gruča skupaj, slišali smo daleč za nami petje in krik — menda kozi na čast. Kozonoseci so se pomikali nazaj proti Krkaveem, da spravijo plemenito žival v hlev. Mi smo bili pred njimi. Ko so se pa ločili od nas Št. Peterci in Novovaščani — ostalo nas je le še pet oseb — prodanci so dobili poguma. Začeli so tuliti, žvižgati in psovati kakor peklenska druhal. Ne zadosti — eden iz njih srede — ba je pravi izmeček, ki bi za goldinar storil karsibodi, je drl za nami kričaje: »Čiči — pu — pu!« Mož je tekel kakor obsedenec; zdelo se mi je, da meni kar prodreti na tla koga izmed nas. Vendar se je premislil, dirjal mimo, tulil liki divji mrjasec, in sel par streljajev od nas na obcestnem gnojišču. Ondi nas je psoval nadalje. Ost klevetanja je bila naperjena proti preč. gosp. dekanu krkavškemu, katerega zovejo laški kužki »Čiča«. Gospod jim je trn v peti, ker dela z čudovito požrtvovalnostjo že nad dvajset let za dušni in telesni blagor svojih faranov. Zato vražja buka — menda častitljivemu starčku v zahvalo! Le po zaslugi naših pametnih in previdnih mož ni prišlo do poboja. No, eden izmed prodanega blaga je zagnal kamen v starega moža, ki se je vračal s shoda nekoliko pozneje, a vendar še ob belem dnevu. Kamen je zadel moža na glavo, a na srečo ga je ranil le lahko; drugega je zadel kamen v nogo, tudi brez hudih posledic. — Slavni politični oblasti bi toplo priporočili, naj skrbijo za varnost na javni cesti — vsaj ob belem dnevu. Čudno! V Koštaboni se je kar lesketalo samih bajonetov — na poti v Krkavce pa ni bilo ne enega orožnika. V malo preveč predrznem gnezdu krkavškem bi bila res potrebna orožniška postaja.

Novo politično pravdo je pričakovati na Primorskem. Predsednika društva »Lega della gioventù friulana« v Gorici, dra. Adolfa Codermaza, so dejali v zapor. Na sedežu društva v Gorici se je vršila natanjšna hišna preiskava, a v nedeljo je prišla v Červinjan posebna komisija, sestojeca iz preiskovalnega sodnika in jednega policijskega komisarja, kjer se je na okrajnem sodišču vršilo zaslišavanje ljudi iz Terza v Furlaniji. Iz tega se sklepa, da je ta preiskava v zvezi z izletom, ki ga je bilo napravilo gori imenovano društvo v Terzo. Aretovanje dra. Codermaza je seveda provzročilo veliko senzacijo.

Še nekaj izgledov zanemarjanja narodne dolžnosti. Pišejo nam: Da se odzovem dani obljubi, hočem navesti tu še par občin, ki v tujih jezikih dopisujejo bolnišnici tržaški. Občinski urad Krašnja na Kranjskem (štev. 23—99) piše: Löbliches Verwaltung itd. Županstvo občine Vremski Britof (štev. 241) piše: Die Verwaltung itd. Občinsko upraviteljstvo Zlarsko (štev. 1013) piše: Alla spettabile Amministrazione itd. Dubrovniška občina (Dalmacija) (štev. 11 in 123—99) piše: Spettabile Amministrazione itd. Magistrat król. stot. miasta Lwowa (štev. 29657—22) piše: Die löbl. Verwaltung des Allgemeinen Spitals in Triest!

Meni je sedaj dovolj. Sedaj nočem več nadaljevati preiskave, ker se mi že — gabi! Pa tudi cenjenim čitateljem je menda to dovolj, zato završujem in pridodajem le: kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti!!!

Radikalec.

Jubilejne spominske kolajne. Dotičnikom, ki so do konca septembra, oziroma do konca marca na magistratu predložili svoje vojaške listine, da dobe jubilejne spominske kolajne, naznanja magistrat, da se jim bodo te listine s kolajnami izročale

od dne 21. t. m. naprej od 9. ure predpoludne do 2. ure popoldne in sicer v bivši vojašnici za policijo v Via Madonna del Mare št. 9. Izročevalo se bo: dne 21. onim, ki se pišejo s začetnicama A—B, dne 22. t. m. s C—D, dne 23. E do H, dne 24. I do L, dne 25. M do O, dne 26. P do R, dne 27. in 28. S, dne 29. T do V in dne 30. t. m. W do Z.

Nesreča domačih delavcev. Iz Prage poroča jo, da je okrajni glavar v Jablonih naznanil namestništvu, da sprejemajo podjetniki, ki gradijo železnico Jabloni-Kriesdorf, samo italijanske delavce na delo. Kakor navadno, ako se gradi kje železnica, prihajajo tudi semkaj delavci iz vseh krajev, ki pa nane dobe dela, ako niso italijanski podaniki!!! Posebno mnogo jih je došlo iz Hrvatskega in iz Primorja, ki niso dobili dela in so vsled tega izpostavljeni največji bedi. Človek se mora kar čuditi, da se more sploh goditi kaj takega. Kaj takega je sploh možno le ob avstrijskem dobrovoljstvu.

Torej pri nas, na avstrijskih tleh, naj imajo prednost podaniki tuje države in naši pridni delavci morajo radi tega stradati! Dalje vendar že ne more sezati požrešnost izvestnih podjetnikov, ki iz gole dobičkarije duše v sebi vsako iskro čuta domovinskega. Takega početja ne obsojamo mi le iz narodnih in političnih ozirov, marveč nasprotuje to najprimitivnejim zahtevam zdrave nacionalne ekonomije, ako se daje zaslužka tujcem, ki nosijo denar iz dežele, ki nimajo nikacih obveznosti do dežele in jej v resnici ne prinašajo prav nobene koristi, a se puščajo hkratu brez zaslužka in v bedi oni, ki so sinovi te dežele, ki imajo obveznosti do iste, od katerih se zahteva neizprosno, da morajo plačevati deželi, če že ne družega, pa vsaj največji vseh davkov: krvni davek, ki torej stavljajo domovini na razpolago vse svoje sile in so torej vsi brez izjeme koristonosni členi njeni.

Le v Avstriji je menda možno, da si mero-davni činitelji zatiskajo oči pred tako kalamiteto, le v nas je mogoče, da se oni, ki reagujejo proti taki zaslepljenosti, še proglašajo za nemirne elemente, katere treba držati na uzdi.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah bo imelo v sredo dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoj izreden občni zbor z sledečim dnevnim redom: 1. Volitev novega slavnostnega odbora. 2. Posamični predlogi. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Malo besed in — odločno dejanje. Mladenič, kamnosek Ferdinand Vidusso, je bil jeden onih, ki ne morejo nikdar ubrati prave poti v življenju. Nijedna mu ni šla prav tako, kakor bi on hotel. Tudi se svojim očetom ni soglašal, zbok česar je stanoval pri neki rodbini v ulici Solitario. Včeraj popoldne je bil zopet jako slabe volje. Hkratu je vprašal gospodarja, naj mu posodi kakov nož, da prereže neko špago. Dobil je nož in — zabol je istega v lastna prsa. Pol ure potem je bil mrtev. Prerezal je res nit — svojega življenja.

Slovenec v Graden so si ustanovili novo društvo »Slovensko izobraževalno in zabavno društvo«. Pravila so že potrjena.

Okrajna bolnišnica blagajna v Trstu. V minolem tednu je bilo prijavljenih 296 slučajev bolezni. Ozdravljenimi je bilo proglašanih 310, v zdravljenju pa jih je ostalo 774. Od teh jih je 125 ponesrečilo na delu. V 97 slučajih so se bolniki pregrešili proti odredbam zdravnikov.

Kužne bolezni v Trstu. Od 8. do 15. t. m. je bilo prijavljenih 16 slučajev škrlatine, 12 davice, 2 ošpic in 3 tifozne mrzlice. Umrlo jih je: 6 na škrlatini, 4 na davici in 1 na tifozni mrzlici.

Rojstva in smrti v Trstu. V minolem tednu se je rodilo 47 moških in 49 ženskih, umrlo pa 56 moških in 46 ženskih. V istem tednu minolega leta je umrlo le 71 oseb.

Požar! Iz Marezig pri Kopru nam pišejo dne 14. t. m.: Danes proti jutru od 2—3 ure je pogorela tukaj cerkovniku Rodela hiša, ki je bila za srečo brez ljudi. Pogorelo je samo, kar je bilo v njej spravljenege: seno, slama, kmetijsko vinogradno orodje in druge stvari. Zgorelo je vse — samo goli zidovi stojijo. Sreča, da ni bilo takega vetra, kakor piha sedaj popoldne — zelo močan jug, drugače bi bila šla tudi sosedova (Krančičeva) hiša, ki je samo kakih 15 korakov čez cesto. Ta sosed je opazil prvi, ko ga je iz spanja zbudilo pokanje opeke, s katero je bila streha pokrita.

Ljudje so prihiteli na glas zvona — ali je bilo že prekasno, ker je gorela že streha in ni bilo nikjer vode!

Pred jednim mesecem je pogorela tudi tukaj pri Rojeih jedna shramba za (domače) kmetijsko orodje, popoldan in pred dobrimi petimi meseci tudi jeden hlev v vasi Bernetiči. — Škode ima prvi nad 1000 gld., drugi par stotin. Zavarovani so bili vsi trije.

Drobne vesti. Kočijaž L. C. je prijavil oblasti kočijaža Henrika I. radi nevarnega pretenja. Skregala sta se bila in v prepiru je poslednji zapretel prvemu. Henrika so zaprli. — Ko je šel agent Viktor Maddaleno po ulici Ghega zagnal se je nanj neki pes in ga je ugriznil v levo roko. Ranjeni je hitel na zdravniško postajo. O dogodku se je predložila prijava mestnemu fizikatu. — S parnikom San Nazario je došlo v Trst tudi deklet Ivana Bonaca iz Kopra. Ko je hotelo po »mostiču« stopiti na kopno, zgrešila je noga in deklet je padlo v morje. Seveda so jo navzoči hitro rešili iz mokrote. — Čudnih prijateljev ima težak I. B. Stepel se je bil in dobil precej hudo rano na glavo. Na zdravniški postaji pa ni hotel povedati družega nego to, da ga je ranil — neki prijatelj. — Zaprli so nekega Ivana Stilitza, ker se je povrnil v Trst, da si je že izgnan od tu. — Zaprli so nadalje nekega Andreja Živice se Sežansčine, ker je v pretepu ranil neko Katarino Piva.

Zopet jednega od one nesrečne petorice, ki so dne 5. marca ponesrečili v miljskem zalivu, so minole sobote zjutraj izveli iz morja. To je 19 letni sin delavca Alojzija Stenta, bivajočega v ulici del Broletto št. 14.

Izpred deželnega sodišča. Vest o ponovni razpravi proti gostilničarju Vodopivcu bilo bi popolniti v toliko, da je bil z njim na zatožni klopi zopet tudi oni mizar Rudolf Trigari, ki je bil prvokrat obsojen na 4 mesece ječe. Mej tem, ko je sodišče sedaj Vodopivca rešilo obtožbe, je pa glede Trigarija potrdilo prejšnjo razsodbo.

Nesreča. V noči dne 15. t. m. je železniški čuvaj Zdove našel blizu Planine težko poškodovanega moža, ležečega sredi železniškega tira. Leva noga mu je bila strta in po obrazu je bil zelo opraskan. Po železniškem tiru je bilo do nekaj daljave poznati sledi krvi. Ponesrečenega so prevzeli na postajo v Planini in od tod v ljubljansko bolnico. Isti je v Ljubljani izpovedal, da ne ve, na kakšen način se mu je zgodila nesreča in da se imenuje Andrej Kovač, usnjak iz Grahove.

Detomor. V Bujah pri Postojini je 32letna Marija Biščak povila otroka in ga zadavila. Gospodinja je našla mrtvega otroka uprav ko so ga hoteli raztrgati prašiči. Biščak je priznala, da je otroka umorila, ker ga ni mogla preživeti.

Loterijske številke, izžrebane dne 15. t. m.:

Danaj	12	20	31	54	15
Gradec	15	29	31	84	57

Različne vesti.

Bacili bolezn raka. Iz Pariza poročajo, da je tamošnji zdravnik dr. Bra našel — bacile rakane. Dr. Bra pravi, da se mu je posrečilo vzginiti rakove parasite, ki so goba najnižje vrste in spadajo med askomyete. On da je s temi provzročil raka na pse, toda poskusi zdravljenja so še v začetnem stadiju, da-si je baje že tudi ugodnih uspehov. Ta najdba bila bi neprecenljive vrednosti, ker bi bilo tako možno ozdravljati bolezen raka, za katero dosedaj ni bilo zdravila.

Morilka lastne matere. V občini Nemes-Militic, blizu Sambora se je usmrtil kmet Sosbach, ker je njegova žena, vzlie vsem opominom, živela jako razuzdano. Po pogrebu svojega moža se je povrnila Katarina Sosbach k svoji osiveli materi. Mati je britko očitala hčeri, da je tirala svojega moža v samomor. Razjarjena hči je na to pograbil težek železen drog in je z njim z vso močjo udarila večkrat po glavi svojo petinsedemdesetletno mater. Mati je bila kmalo mrtva. Morilko so zaprli.

Razpuščena društva. Ogersko ministerstvo za notranje stvari je te dni razpustilo več budimpeštanskih dobrotvornih društev. V vseh razpuščenih društvih so našli velikih nerednostij. V blagajnah je bilo malo ali nič denarja in pokazalo se je, da so uradniki, katerim so bila poverjena častna me-

sta, dobivali mesečne plače. Glede društva »Reforma« se je konstatovalo, da je bilo v njemu nastavljenih deset zdravnikov, ki so dobivali 4000 gld. plače. Ta svota pa je bila vpisana v knjigah pod rubriko »napitki«.

Iz sodnih dvoran 40-letno Notburgo Pirker je dne 12. decembra 1898 celovsko porotno sodišče obsodilo na smrt, ker je umorila svojega sedemletnega nezakonskega sina Karla. Sedaj pa jo je nj. Veličanstvo cesar pomilostil od smrtne kazni in najvišji sodni dvor je obsodil Pirkerjevo na osemnajst let težke ječe, poostrene s samotnim zaporom v temnico na 26. septembra vsakega leta.

46-letni kolarski mojster Ivan Meissner v Lundenburgu je živel z svojo soprogo Marijo v vednem prepiru in je grdo ravnal z njo. Bil je obtožen hudodelstva težkega telesnega poškodovanja, a je bil dne 17. decembra rešen obtožbe, ker žena ni hotela pričati proti njemu. Dne 11. februarja t. l. pa so jo našli mrtvo v njunem stanovanju. Preiskava je pokazala, da jo je Meissner tako dolgo suval z nogama, da jo je usmrtil. Sodišče v Brnu je dne 10. t. m. surovega morileca obsodilo na tri leta težke ječe, poostrene s postom.

Prebivalstvo Anglije. Prebivalstvo Anglije je sredi leta 1898 znašalo po uradni statistiki 31.397.978 oseb. Zakonov je bilo sklenjenih minolo leto 254.955, rodilo se je 922.872 in umrlo je 552.040 ljudi. Od rojenih otrok je bilo 468.786 možkega in 454.093 ženskega spola. Umrlo je 284.154 oseb možkega in 267.886 ženskega spola.

Velik požar. Kakor poročajo iz Dunajskega novega mesta je v Brunu pri Fischau nastal te dni velik požar, ki za malo časa vpepelil štirinajst hiš z gospodarskimi poslopji ter grad barona Manna s vsemi ostalimi, k gradu spadajočimi poslopji. Gasilec je bilo še-le po šesturnem napornem delu možno pogasiti ogenj. Škoda je zelo velika.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Gradec 17. Tu so se vršili večer velike demonstracije socialistov proti nemškim nacionalcem. Demonstranti so hodili po ulicah s klici, zahtevajočimi splošno volilno pravico.

Bruselj 17. Rudarji v premogokopih so stopili v splošni štrajk. Štrajkujočih je 120.000. Vojaštvo je konsignirano.

Cetinje 16. Danes se je proglasilo oficijelno, da se je dedni princ Danilo zaročil z vojvodinjo Juto Aleksandro Meklenburg-Streliško. Tem povodom je bila danes slovesna služba božja, katere se je udeležila vsa knežja rodbina, ministri, državne oblasti in diplomatje. Na Cetinju in po vsej kneževini vlada veliko veselje.

Černovel 17. Tu je umrl bivši namestnik tržaški in pozneji minister za trgovino, baron Pino.

(Baron Pino pl. Friedenthal je bil rojen dne 14. oktobra 1826. Namestnikom v Trstu je postal v letu 1874. Leta 1879. je postal namestnikom na Gorenjem Avstrijskem, a leta 1881. je ustopil v Thunov kabinet kakor minister za trgovino. Od strani opozicije se je bila unela proti njemu huda borba in so se mu očitala nečastne zveze z nekim novinarjem. Ti napadi so provzročili slednjič njegov padec v letu 1886.)

New-York 15. Zjutranji listi so zadovoljni z dogovorom glede samojskega vprašanja. Zadovoljni so s osebno spojasnili, ki jih je dal v parlamentu nemški državni tajnik Bülow. »Evening Post« pravi, da ta pojasnila pričajo o jasnosti iskrenosti in samospoštovanju. Ako vlada v Berlinu takov duh, se ni bati homatij. »World« reklamuje Samoa za Samoance in obsoja umešavanje Amerike. Senator Dawis, ki je predsednik senatnemu odseku za vnanje stvari, je izjavil v nekem pogovoru, da blaginja sveta zahteva zločnosti Nemčije, Anglije in Združenih držav. Sedanji spori naj dovedejo do zbliznanj teh treh vlasti v interesu miru in kulture.

Madrid 17. Iz mnogih krajev dežele prihajajo poročila o navstalih nemirih vsled volilnega gibanja.

Rim 16. Danes, povodom obletnice svojega kronanja, se je papež udeležil slovesne sv. maše v cerkvi sv. Petra. Nebrojne množice so se že ob 8. uri zjutraj valile proti cerkvi. Za red so skrbeli italijanski vojaki. Papeža so nesli na nosilnici

v glavno ladijo cerkve, od koder je poslelil sveti blagoslov. Verniki so prirejali papežu navdušenih ovacij. Po službi božji je papež zopet podelil sveti blagoslov. Po dovršeni službi božji, ki je trajala do 12. ure 35 minut, so se ponovile ovacije. Papež je izgledal izborna, kakor pred boleznijo.

„AGRICOL“

Patent T. 49/1008.

Privilegovano mehko kalijsko milo za uničevanje mrčesov

raztopljivo v mrzli vodi, v raznih krajih Trentina, Istre, Goriške in pri tuk. poljedelski družbi izkušeno kot uspešno sredstvo z zatiranje vsek parasi-karnih in kriptogamičnih bolezni in žužek v obče ki okužujejo trte, sadna drevesa in zelenjad.

Navodilo, kako rabiti »Agricol«, na željo poštine prosto.

Milarnica

F. Fenderl i dr. v Trstu.

Zastop in zaloga na Goriškem pri gosp. Frideriku Primas-u v Gorici, Veliki trg 16, na dvorišču.

„Hotel Nazionale“

v Trstu, Via Vienna št. 4

nahaja se v bližini kolodvora južne železnice pristanišč, poštne in brzojavnega urada ter je popolnoma obnovljen. Sobe elegantne vse v I. nadstr.

Cena od 60 novč. naprej.

V pritličju nahaja se tudi »Restaurant Nazionale« elegantno opremljen, preskrbljen vedno in ob vsakej uri s gorkimi in mrzlimi jedili. Toči se: fino plzensko pivo in Culmbach-ovo črno pivo, najbolje dalmatinsko »Apolo di Lissa« in istrsko vino ter razna vina v boteljkah, vse po zmernih cenah.

Lastnik je slovan-dalmatinec. Govori se slovenski in hrvaški.

Naslanja se na geslo: »Svoji k svojim« priporoča se slavnemu občinstvu slovenskemu in hrvaškemu za obilen obisk

Josip Serdarović,

lastnik.

Pomladansko zdravljene.

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj »Tisečerni cvet« (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER »Ai due Mori« v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 50 nvč. v markah določje se franko.

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu

Kdor želi omisliti si v resnici

kolo najboljše vrste

od sloveče avstrijske znamke

„Styria“ in „Styria“ original

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente števil 10.

Jedini in glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Cvet proti trganju.

(Liniment caspici).

Preiskušano mazilo — odpravlja bolečine pri kostibolu, ganju in revmatizmu. — Ena steklenica z navodilom 50 nv. Razpošilja z obratno pošto najmanj dve steklenici

„Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj“

Ph. Mr. M. Leusteka v Ljubljani.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutschegasse 8.**